

ORKISZ (2) *sb m*

Teksty nie oznaczają ó.

sg N orkisz (1). ◇ A orkisz (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

*bot. Triticum spelta L. (Rost); pszenica orkisz – rodzaj zboża szeroko rozpowszechnionego w średniowieczu, obecnie rzadko spotykany w uprawie w górzystych okolicach zach. Europy; spelta PolAnt, Cn (2) : [ORKiŹ ięft żyto/ poštawę ma srzednią między żyarnem pŹzenicznym/ á ięczmiennym/ wŹzakoŹ nieco ku ięczmieniowi się Źklánia. Cresc 1571 164 (Linde); Panicum Pfennich OrkiŹ ArtNom F3; (nagł) Spelta, Tragos, Zea. OrkiŹ. (-) PODObny ięft OrkiŹ we wŹytkim Ięczmieniowi/ żyarno tákże iáko v Ięczmieniá/ we WłóŹech konie karmiá niém/ teŹ w inŹszych Źtronach czyniá z máki tego żyárná chléb. [...] OrkiŹ ma Źilę mierná miedzy Ięczmieniém y PŹzenicá: v nas niemaŹ tego żyárná/ bo ięfli ná chléb/ tedy lepŹzy PŹzeniczny y żytny: á ięfli dla koni/ tedy ie lepíey owies karmi: málo teŹ potrzebne wlekarŹtwach/ bo ná wŹyŹtkié te rzeczy lepŹzy Ięczmien *UrządowHerb* 292; seminis dicti orkisz cass. 30 *InwBiskWłocł* 1598/201, 221.]*

*W połączeniach szeregowych (2): tedy [oracz] Źieie wykę/ y rozŹiewa kmin/ pokłáda teŹ pŹzenice pod miárą/ y ięczmien známienity/ y orkiŹ w miedzy Źwey? *BudBib Is* 28/25; Zyto/ PŹzenicá/ Ięczmien/ Owies/ Groch/ Tátárká/ ProŹo/ OrkiŹ/ Iągły/ Siemioná/ Lniáne y Konopne/ Mák/ Chmiel/ PoŹlad/ Miękin y profá. *GostGosp* 167.*

BK